

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 275/2026-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátska kancelária Ettore & Niess s.r.o., Živnostenská 2, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/52/2024 z 27. januára 2026 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 1Cdo/52/2024 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. Krajskému súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 9Co/41/2026 **u k l a d á** do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej zdržať sa rozhodovania o odvolaní žalovaného.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu v civilnom spore. Namietané uznesenie žiada zrušiť s tým, že vec bude vrátená najvyššiemu súdu.

2. Ak ústavný súd zruší namietané uznesenie, sťažovateľka s ohľadom na doterajšiu dĺžku dovolacieho konania žiada vysloviť, že postupom najvyššieho súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a jej právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti žiada, aby najvyššiemu súdu bolo zakázané pokračovať v porušovaní jej základných práv a slobôd a aby mu bolo prikázané konať bez zbytočných prietahov.

II.

3. V spore o ochranu osobnosti okresný súd rozsudkom z júna 2018 vyhovel žalobe sťažovateľky a žalovanému uložil, aby sa jej ospravedlnil za to, že ako poslanec o nej na Ústavnoprávnom výbore Národnej rady Slovenskej republiky uviedol, že je najväčšia korupčníčka na Krajskom súde v Bratislave; je zverstvo, čo je schopná urobiť; je ťažká priet'ahárka, ktorá rozhoduje veci tak, ako si nik neželá; rozhoduje tým najotrasnejším spôsobom a je príslušníkom justičnej mafie. Zároveň žalovanému uložil, aby sťažovateľke zaplatil náhradu nemajetkovej ujmy 200 000 eur.

4. Na odvolanie žalovaného krajský súd rozsudkom z júna 2023 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že sťažovateľke priznanú náhradu nemajetkovej ujmy znížil na 70 000 eur. Uviedol, že priznanie peňažnej náhrady, ktorá bude pre žalovaného citeľná, odôvodňuje zlý úmysel žalovaného pri výrokoch o sťažovateľke. Okrem toho bolo treba podľa krajského súdu zohľadniť to, že žalovaný sa o sťažovateľke vyjadril nepravdivo ako poslanec, od ktorého treba očakávať, že sa bude vyjadrovať pravdivo. Pritom k výrokom došlo v súvislosti s kandidatúrou sťažovateľky na členku disciplinárneho senátu a jeho výroky mali širokú publicitu. Krajský súd poukázal na to, že sťažovateľka pri prvej voľbe nebola zvolená, no v opakovanej voľbe bola úspešná. Podľa krajského súdu výroky žalovaného sťažovateľku degradovali ako osobu, ktorá je korumpovateľná a pácha trestnú činnosť. Krajský súd zdôraznil preventívno-sankčnú funkciu peňažnej náhrady a to, že náhrada nemôže byť likvidačná. Podľa krajského súdu okresný súd pochybil len v tej časti svojich úvah, keď prihliadol nielen na príjem žalovaného, ale aj na jeho majetok. Krajský súd prihliadol aj na to, že sťažovateľka sa proti výrokom žalovaného nemala ako brániť a žalovaný sa bránil poslaneckou indempnitou.

5. Krajský súd zohľadnil špecifickosť prípadu a to, že obdobný prípad nebol riešený, teda že sa nepodarilo nájsť obdobné právoplatné rozhodnutie, ktorým by sudcovi bola priznaná peňažná náhrada za porušenie osobnostných práv. Poukázal však na právoplatne skončené konania žalujúcich sudcov, politikov a iných verejne známych osôb, ktoré boli neoprávnene kritizované v médiách, pričom kritika mala základ v určitých faktoch. Tak bolo dvom sudcom priznaných po 9 958,18 eur, 33 193,92 eur a 99 581,76 eur, politikovi v samospráve 10 000 eur, politikovi 66 000 eur a advokátovi 80 000 eur. Krajský súd pripustil, že slovenské súdy boli kritizované EŠLP za príliš vysoké peňažné náhrady priznávané osobám takéhoto postavenia. Opätovne však zohľadnil osobitosť výrokov žalovaného. Krajský súd zohľadnil aj to, že sťažovateľka bola v roku 2022 zvolená za členku Súdnej rady Slovenskej republiky. Pri úvahách o výške náhrady krajský súd zdôraznil, že priznaná suma je približne príjem žalovaného za jeden rok, a preto ide o sumu primeranú a predvídateľnú.

6. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením najvyšší súd na dovolanie žalovaného rozsudok krajského súdu zrušil, keďže krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému uskutočňovať procesné práva v miere porušenia jeho práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. e) CSP]. K tomu odcitoval závery skorších rozhodnutí a vyjadril podstatu argumentov žalovaného, ktorá spočívala v tom, že krajský súd sa s ohľadom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu a kritiku EŠLP o neprimerane vysokých náhradách nemajetkovej ujmy nedostatočne vysporiadal s výškou priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Najvyšší súd k tomu uviedol, že v okolnostiach veci možno prisvedčiť argumentácii žalovaného, že priznaná výška nemajetkovej ujmy je nedostatočne odôvodnená a len veľmi ťažko, ak vôbec, by prešla testom proporcionality a ústavnosti.

7. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že krajský súd uviedol, že existuje celá škála rozhodnutí, v ktorých je priznaná nemajetková ujma, či už sudcom, alebo iným verejne činným osobám, a rozsah priznanej náhrady má veľmi široké rozpätie. Podľa najvyššieho súdu však bolo potrebné, aby krajský súd vychádzal z porovnania väčšieho počtu rozhodnutí a ich vzájomného porovnania s vecou sťažovateľky. Podľa najvyššieho súdu bez porovnania jednotlivých rozhodnutí o nemajetkovej ujme je konanie zaťažené vadou nedostatočného odôvodnenia, a preto bude úlohou krajského súdu v ďalšom konaní zhromaždiť viacero rozhodnutí krajských súdov, najvyššieho a ústavného súdu, analyzovať ich, porovnať ich s vecou sťažovateľky a posúdiť, či bolo správne priznať takú vysokú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá sa z dosiaľ vykonaného dokazovania v takej vysokej výške javí ako zjavne neprimeraná.

8. K tomu treba uviesť, že žalovaný dovolaním namietal aj nesprávne právne posúdenie veci, pričom formuloval množstvo právnych otázok. Nesúhlasil s tým, že výroková indemnita poslanca nevyučuje občianskoprávnu zodpovednosť, a kládol množstvo otázok, ktoré sa týkali rozhodovania o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré uzavrel otázkou, aká výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je primeraná okolnostiam a následkom zásahu do osobnostných práv sťažovateľky. K týmto otázkam sa najvyšší súd vôbec nevyjadril.

III.

9. Sťažovateľka vyjadruje presvedčenie, že jej ústavná sťažnosť je neprípustná, keďže namietané vady uznesenia najvyššieho súdu môže uplatniť ako dôvody ústavnej sťažnosti, ak všeobecné súdy právoplatne rozhodnú jej spor v prospech žalobcu a ona sa bude následne neúspešne domáhať nápravy vyčítaných väd dovolaním, ktoré predstavuje účinný právny prostriedok podľa § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Zastáva však názor, že v jej veci sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde tak, aby jej ústavná sťažnosť nebola odmietnutá (Treba poznamenať, že sťažovateľka zjavne mylne odkazuje na znenie § 132 zákona o ústavnom súde spred 1. decembra 2025).

10. Podľa sťažovateľky z odôvodnenia namietaného uznesenia vôbec nevyplýva, akým konkrétnym nesprávnym procesným postupom mal krajský súd znemožniť žalovanému uskutočňovať jeho procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces a ako má krajský súd v ďalšom konaní postupovať tak, aby najvyšší súd nepovažoval jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné. Podľa sťažovateľky najvyšší súd, hoci bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil krajský súd, vyhodnotil dôkazy a svojvoľne dospel k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy 70 000 eur sa mu javí ako zjavne neprimeraná, pričom nezdôvodnil, ktoré skutkové alebo právne závery krajského súdu ho viedli k takémuto záveru. Zároveň namieta, že najvyšší súd nevysvetlil, ktorým rozhodnutiam najvyšších súdnych autorít odporujú úvahy krajského súdu, a krajskému súdu uložil obstarat' väčší počet rozhodnutí, s ktorými má porovnávať vec sťažovateľky. Takýto postup najvyššieho súdu sťažovateľka hodnotí ako pokyn, aby krajský súd prehodnotil svoje skutkové a právne závery a priznal jej nižšiu náhradu nemajetkovej ujmy.

11. Podľa sťažovateľky ide o zjavný exces najvyššieho súdu pri jeho oprávnení ukladať súdom nižších inšancií, ako správne procesne postupovať, keďže úlohou najvyššieho súdu nie je prehodnocovať skutkové a právne úvahy súdov nižších inšancií, pokiaľ nie sú zjavne

arbitrárne. Za najpodstatnejšie však sťažovateľka považuje to, že krajský súd môže len zmeniť rozsudok okresného súdu tak, že náhradu nemajetkovej ujmy jej neprizná vôbec alebo ju značne zníži. Sťažovateľka odkazuje na závery ústavného súdu vo vzťahu k zrušujúcim rozhodnutiam všeobecných súdov (II. ÚS 344/2019, III. ÚS 46/2013). Rovnaká situácia podľa sťažovateľky nastala aj v jej veci, keď najvyšší súd v zrušujúcom rozhodnutí vyriešil otázku primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy a od krajského súdu očakáva, že to bude rešpektovať.

12. Sťažovateľka zdôrazňuje, že ak krajský súd akceptuje právny názor najvyššieho súdu, so svojím dovolaním nebude úspešná a až potom bude môcť ústavnou sťažnosťou namietať porušenie ústavných práv. Takýto postup by však bol čistým formalizmom, ktorý by oddiaľoval nastolenie právnej istoty, čo je v rozpore s podstatou materiálneho právneho štátu. V tejto súvislosti sťažovateľka zdôrazňuje dĺžku dovolacieho konania (takmer tri roky) a celkovú dĺžku konania (viac ako deväť rokov). Uzatvára, že práve preto treba ústavnú sťažnosť napriek jej neprípustnosti prijať na ďalšie konanie.

13. Porušenie označených ústavných práv sťažovateľka vyvodzuje z toho, že najvyšší súd sa obmedzil na konštatovanie, že z dokazovania sa náhrada nemajetkovej ujmy priznaná krajským súdom javí ako zjavne neprimeraná bez zdôvodnenia, z čoho tento záver vyplýva a ktoré skutkové a právne závery krajského súdu sú nepreskúmateľné. Sťažovateľka zdôrazňuje, že úlohou najvyššieho súdu nebolo zasahovať do skutkových a právnych úvah, s ktorými sa nestotožňuje, keďže do nich môže zasahovať, len ak odporujú elementárnej logike alebo nemajú základ v dokazovaní. To však najvyšší súd krajskému súdu nevytkol. Podľa sťažovateľky sa krajský súd v odôvodnení rozsudku podrobne, logicky a s odkazom na judikatúru vysporiadal so všetkými námietkami žalovaného. V tejto súvislosti sťažovateľka uvádza, že krajský súd konštatoval, že nenašiel rozsudok, ktorým by bolo rozhodnuté v prípade takého závažného zásahu, akého sa dopustil žalovaný. Okrem toho krajský súd prihliadol na majetkové pomery žalovaného. Podľa sťažovateľky takýto prístup krajského súdu je v súlade s procesnými právami žalovaného.

14. Podľa sťažovateľky je namietané uznesenie najvyššieho súdu arbitrárne, keďže najvyšší súd mal pomenovať konkrétne vady nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu tak, aby bolo krajskému súdu zrejmé, ako tieto vady odstrániť. Sťažovateľka zdôrazňuje, že nie je zrejmé, prečo najvyšší súd zrušil rozhodnutie krajského súdu aj vo výroku, ktorým okresný súd žalovanému uložil ospravedlniť sa jej. I to podľa sťažovateľky spôsobuje nepreskúmateľnosť odôvodnenia.

IV.

15. Na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo zistené, že ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), a predbežne neboli zistené dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto bola ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu prijatá na ďalšie konanie.

16. K tomu treba zdôrazniť, že prijatím ústavnej sťažnosti definitívne nie je vyriešená otázka jej prípustnosti podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, resp. otázka zistenia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. I tieto otázky, rovnako

ako prípadná dôvodnosť ústavnej sťažnosti budú posúdené v konečnom rozhodnutí ústavného súdu po vyjadrení najvyššieho súdu a zúčastnenej osoby, ktorým je v tomto prípade žalovaný.

17. Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nariadil dočasné opatrenie, ktorým Krajskému súdu v Košiciach uloží, aby sa do právoplatnosti rozhodnutia o ústavnej sťažnosti zdržal rozhodnutia v konaní sp. zn. 9Co/41/2026, v ktorom má po zrušení rozsudku namietaným uznesením najvyššieho súdu znova rozhodnúť o odvolaní žalovaného. Odôvodňuje to hrozbou, že krajský súd ešte pred rozhodnutím o jej ústavnej sťažnosti rozhodne o odvolaní žalovaného, čo bude viesť k tomu, že jej bude priznaná neprímeraná náhrada nemajetkovej ujmy. Tým by aj došlo k zmareniu účelu ústavnej sťažnosti a ďalšiemu predĺženiu jej právnej neistoty. Túto ujmu považuje za väčšiu, než je ujma, ktorá by dočasným opatrením vznikla žalovanému.

18. V súvislosti s týmto návrhom sťažovateľky treba zdôrazniť, že ústavnou sťažnosťou namietané uznesenie najvyššieho súdu má v konaní pred všeobecnými súdmi za následok to, že krajský súd viazaný právnym názorom najvyššieho súdu musí znova rozhodnúť o odvolaní žalovaného. V prípade, ak by bolo ústavnej sťažnosti sťažovateľky vyhovené a zároveň by predtým rozhodol aj krajský súd o odvolaní žalovaného, došlo by k stavu neželanej právnej neistoty nielen na strane sťažovateľky, ale aj na strane žalovaného. Takýto stav právnej neistoty predstavuje hrozbu závažnej ujmy, a preto bolo návrhu sťažovateľky vyhovené a podľa § 130 zákona o ústavnom súde bolo dočasným opatrením Krajskému súdu v Košiciach v konaní sp. zn. 9Co/41/2026 uložené, aby sa do právoplatného rozhodnutia o ústavnej sťažnosti vo veci samej zdržal rozhodovania o odvolaní žalovaného.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Robert Šorl
predseda senátu